

Florbalový turnaj

V chladné sobotné ráno 7. 12. 2019 sa mladí pravoslávni veriaci zo všetkých kútov východného Slovenska pod vedením svojich duchovných otcov stretli v Bardejove. Miesila sa v nich radosť zo stretnutia so svojimi kamarátmi s predtuchou budúcej športovej rivality. Turnaj začal molebnom v spodnom chráme v Bardejove. Následne sa účastníci presunuli oproti, do školskej telocvične. Tam začala rozcvička tímov.

Tento rok nás svojou účasťou poctili: Bardejov, Prešov, Varadka, Stropkov, Sniha, spojený tím Popradu a Spišskej Novej Vsi, Becherov, Humenné a dva košické tímy - dravý tím juniorov a tím Košice-oteckovia, ktorý však vonkoncom nezaostával a predviedol jeden z najbojovnejších výkonov. Po úvodných pokynoch nastal čas na samotnú hru. Bojovalo sa v dvoch päťčlenných skupinách. Súčasťou každého tímu bol aj duchovný danej obce, čím ukázali, že nevedú svojich veriacich len k viere, ale aj k športu, čo je chvályhodné, lebo ako na úvod poznamenal otec Ivo Petrovaj: „Sú len dve veci, ktoré spájajú všetkých ľudí sveta – a to je šport a viera v Isusa Christa.“ Na ihrisku

však panovala tvrdá rivalita. Zápasy boli napäté, emócie vyhrotené, mnohé jasné šance zostali nepremenené, zatiaľčo ďalšie nevinné strely skončili gólmi. Do semifinále sa prebojovala štvorica tímov v zložení: Becherov, Stropkov, Humenné a Varadka. V súboji o tretie miesto sa stretli Humenné a Varadka. Zvítazilo Humenné. Finále bolo napäté. Hráči a hráčky Becherova a Stropkova bojovali o každú loptičku, dohrávali každý súboj, no nakoniec zvíťazil Becherov pod vedením otca Jána Pilka, ktorý sa zaskvel skvelými brankárskymi zákrokmi. Akokoľvek boli zápasy napäté a emócie vypäté, po konci hry si dokázali aj tí najväčší súper odpustiť, pretože všetkých spájala bratská láska.

V závere musíme poďakovať predovšetkým Hospodu Bohu, no taktiež bardejovskej skupine BPM, ktorá turnaj zorganizovala a veriacim PCO v Bardejove, kvôli ktorým sme nemali núdzu o chutné občerstvenie. Keby pre nás neobetovali svoj voľný čas, nemohli by sme sa športovo a duchovne vyžiť na takej úžasnej akcii, akou bol tento florbalový turnaj. S láskou v Christu

Koledovanie v nemocnici

Dňa 4. 12. 2019 sa uskutočnilo tradičné koledovanie a návšteva bohoslovcov a poslucháčok Pravoslávnej bohosloveckej fakulty na 4 oddeleniach Fakultnej

nemocnice s poliklinikou v Prešove. Ako každý rok, tak aj teraz celú akciu organizoval protodiakon doc. ThDr. Ján Husár, PhD., ktorý s pomocou poslucháčov denného štúdia pravoslávnej teológie nacvičili krásne koledy a prichystali okolo 150 mikulášskych balíčkov na rozdávanie.

Na každom z oddelení spievali bohoslovci krásne koledy, potom mal svoj krátky výstup aj Mikuláš a nakoniec sa rozdávali aj s láskou zabalené balíčky s dobrotami.

Aj keď je zaiste smutné, že niektoré deti museli stráviť tento pekný sviatok akurát v nemocničnom prostredí, veríme, že im aspoň takýmto spôsobom bol prinavrátený úsmev na ich tváre.

Anton

Mikuláš v Praze

V nedeli 8.12. 2019 si naše Pravoslavná škola pripravila v rámci sviatku sv. Mikuláša program. Měli jsme takové menší divadelní představení, kde vystupoval dědeček, který vyprávěl dětem, jaké to bylo dávno. Vyprávěl příběh o vzácném koberci, který byl svatební dar. Ten koberec byl jako jejich život. Podobně jako jsou spleteny nitě, tak jsou i lidi spojeny mezi sebou. Tak jak jsou na koberci světlá i tmavá místa, tak i v životě se střídá tma a světlo, den a noc, radost a smutek.

A přišel i Mikuláš s andělem, který vyprávěl svůj životní příběh, jak ho Bůh přivedl k biskupství. Z majetku, který zdědil, štědře rozdával chudým, nemocným a všem, kdo se ocitli v bídě a nouzi. Dělal to ale tajně, protože nechtěl být chválený

lidem. Pro něj nejdůležitější bylo, že to ví sám Bůh. Sv. Mikuláš je nám všem vzorem v konání dobrých skutků, měl dobré, milé srdce a i k druhým byl milosrdný.

Mikuláš všechny děti obdaroval na konci dárky. Děti nedělní školy celé „představení“ doprovodily písničkami, které oslavují a chválí Mikuláše.

10.12. 2019 děti nedělní školy navštívily nemocnici Motol (dětskou onkologii), kde písničkami potěšily nemocné děti a Mikuláš jich obdaroval dárky.

Petr Kuryltso (Pravoslavná Cyrilo-Methodějská škola Blagovest, Praha)

Valné zhromaždenie Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku SYNDESMOS 2019

Valné zhromaždenie je najvyšším orgánom Bratstva pravoslávnej mládeže. Konalo sa 14. 12. 2019 v meste Snina. Začali sme sv. Liturgiou v Chráme sv. Rastislava, potom sme sa premiestnili do kultúrneho domu Starina.

Po chutnom obede sa začal plánovaný program, predniesli sa správy o činnosti vedenia Bratstva, jednotlivých skupín, finančná správa a taktiež správa o činnosti časopisu Istina.

Nasledovala voľná diskusia, v ktorej sme rozoberali akcie na ďalší rok. Nové voľby sa nekonali. Zhromaždenie sme zakončili zábavným vedomostným kvízom. Ďakujeme všetkým prítomným za účasť, každému mládežníkovi prajeme mnoho síl, odhodlania a horlivosti do ďalšej práce v roku 2020.

Vedenie Bratstva

Príhody z Liturgie v knihe starca Paisija Svätohorca

Otcovia Svätohorci a Svätohorské príbehy

Milostivý Boh nikdy neopúšťa svojich služobníkov a stále sa o nich stará. Povzbudzuje ich podľa ich potreby a pomáha im. Nezanecháva ani neposlušných a často ich ochraňuje, aby nespravili niečo horšie. Poučuje ich a chce, aby sa napravili. Takto to bolo od vekov až do dnešných dní. Nižšie uvádzame zopár príbehov, ktoré sa udiali v 20. st. na Svätej hore Atos a ktoré sú zapísané svätým starcom Paisijom Svätohorcom v jeho úchvatnej knihe *Otcovia Svätohorci a Svätohorské príbehy*. Sústredili sme sa prevažne na udalosti, ktoré sa udiali počas sv. Liturgie, a tým zdôrazňujú jej dôležitosť a vznešenosť.

Otec Avgustín

Veľká láska a pokora starca nemali hraníc. Raz sa mu zjavil diabol v podobe strašného psa, ktorému z papule chrлил oheň. Vrhol sa na starca, aby ho zadusil, pretože ho starcove modlitby pálili – diabol sa mu s tým sám priznal. Otec Avgustín ho schmatol a buchol ním o stenu so slovami: „Zlý bes, prečo bojuješ s Božími stvoreniami?“ „Bes je silný, - pokračoval starcove rozprávanie, - no ani ja nie som z tých slabých, a tak som ho pripučil k stene. Avšak potom ma trápilo svedomie, že som zmlátil diabla. S netrzeplivosťou som čakal na ráno, aby som mohol ísť k svojmu duchovníkovi a vyspovedať sa. Avšak môj duchovník bol ku mne veľmi zhovievavý. Nedal mi žiadnu epítimiu a prikázal mi ísť na Prijímanie. Naplnený radosťou som strávil celú noc v modlitbe s čotkami. Potom som šiel na Božskú Liturgiu a pričastil som sa. Keď mi kňaz vkladal do úst svätú lyžicu, tak som videl Sväté Pričaščenije ako Telo a Krv a musel som prežúvať, aby som mohol zhltnúť. Vtedy som pocítil prevel'kú radosť, ktorú som nebol schopný zniesť. Z mojich očí tiekli slzy a moja hlava žiarila ako lampa. Rýchlo som vyšiel, aby ma nevideli otcovia. Ďakovné modlitby som sa už pomodlil u seba v kélii.“

Klerici, ktorí neboli pripravení na Božskú Liturgiu a ktorým ju Boh nedovolil ani slúžiť

Niekedy v jaskyni sv. Atanáza žil starec s dvoma poslúžníkmi. Jeden bol jeromonach a druhý jerodiakon. Raz išli poslúžníci slúžiť Liturgiu do neďalekej cerkvy. Avšak kňaz veľmi závidel diakonovi, pretože bol vo všetkom múdrejší a skúsenejší. No diakon svojím egoistickým správaním neprinášal úžitok pre dušu tohto brata. Kňaz sa poctivo pripravil k Liturgii, avšak iba po vonkajšej stránke - prečítal celý poriadok k Pričaščeniju a urobil všetko ustanovené. No bohužiaľ, zabudol na hlavnú prípravu – vnútornú. Nevyspovedal sa s pokorou, aby vyhnal zo svojho srdca závisť, ktorá nezmizne pri zmene oblečenia alebo po umytí hlavy. Pripravený iba po vonkajšej stránke, jeromonach pristúpil k strašnému žertveníku (prestolu). Avšak, keď začal robiť proskomídiu, stalo sa toto. Zrazu sa ozval silný hukot a videl, ako sa diskos zdvihol zo žertveníka a zmizol! Takže nakoniec nemohli slúžiť Liturgiu. Zdá sa mi (pozn.: hovorí starec Paisij), že ak by Dobrý Boh neprekazil vykonaniu Liturgie a kňaz, ktorý sa nachádzal v nevhodnom duchovnom stave a odvážil by sa slúžiť Liturgiu, tak by sa s ním stalo horšie nešťastie.

Pripravil a preložil: Michal Senič

Zdroj: Schimonach PAISIJ Svjatogorec, 2015. Otcy svjatogorcy i svjatogorskije istoriji. Moskva: Alfa Rioni. ISBN 987-5-93288-006-7 s. 33, 102, 130 – 131

Otázka

„Je pravoslávny veriaci povinný každú nedeľu sa zúčastňovať na bohoslužbe? Ak áno, od ktorej časti bohoslužby? Ak nie, môže ísť raz za čas na bohoslužbu, keď prijal sv. Tajinu pokánia?“

Odpoveď

„Pravoslávny veriaci nie je nič povinný, pretože Pravo-

slávna cirkev nič nenariaďuje, ani nevyhlasuje za povinné. No odpoviem Ti z inej strany, tej pravoslávnej. Predstav si človeka, ktorého máš veľmi rád. Budeš sa niekoho pýtať, koľko minimálne sa s ním musíš stretávať? Asi nie. A takto podobne je to aj s bohoslužbami. Oni existujú kvôli tomu, aby sme pri nich počúvali Božie slovo, poďakovali Bohu, oslávili Boha, prijali Christa a stretli sa s ostatnými veriacimi, ktorí spoločne tvoria Cirkev. Stretávať sa s ľuďmi pri modlitbe a bohoslužbe je v Cirkvi zaužívané preto, lebo Bohu môžeme poslúžiť jedine tak, že sa budeme živo zaujímať o svojich blížnych a najmä bratov a sestry vo viere, že sa im nebudeme vyhýbať, že im poslúžime. Bez spoločenstva s ľuďmi sa nedá spasiť, ani duchovne žiť. Aj Christos nám radí, aby sme nikoho neprehliadali, nikým nepohrdali, ale všetkým slúžili. Keďže, ako vidíš, bohoslužby sú veľmi potrebné pre službu Bohu a ľuďom, mali by sme ich mať radi. Oni aj nám samým veľmi pomáhajú, sú prameňom povzbudenia, posilnenia, vzdelanosti, útechy a duchovnej sily. A ak ich budeme mať naozaj radi, budeme hľadať možnosť, ako sa ich zúčastňovať čo najviac. Tiež budeme radi, ak sa budeme môcť zúčastniť celej bohoslužby od začiatku do konca, ak nám v tom samozrejme nebude brániť nejaká veľmi vážna a neodkladná záležitosť. Svätý Ján Lestvičník hovorí, že podľa vzťahu človeka k bohoslužbám je možné najobjektívnejšie uvidieť jeho vzťah k Bohu aj ľuďom. A ešte odpoveď na poslednú otázku. Ak človek prijal svätú Tajinu pokánia naozaj úprimne, čiže ak učinil hlboké a pravdivé pokánie, potom určite nebude chcieť prísť na bohoslužby iba raz za čas, ale s neprekonateľnou radosťou a túžbou bude utekať do chrámu vždy, keď to bude aspoň trochu možné.“

S hlbokou úctou a láskou v Christu

prot. Štefan Pružinský, ml.

Zdroj: http://archiv.bpmorthodox.sk/index1.php?go=otazky/pravoslavie/povinnost_nedelnej_bohoslužby/povinnost_nedelnej_bohoslužby

Sv. Trojica Andreja Rubľova

Umenie tohto pokorného mnícha z 15. storočia predstavuje jeden z duchovných vrcholov ľudstva. Bohatá byzantská kultúra sa tu dokonalým spôsobom spojila so slovanským géniom, aby sa zrodilo jedinečné dielo, ktorého geometrickou kompozíciou preniká rytmus pohybu a farieb, oživený svetlom.

Prítomné sú tri osoby, ktorých prítomnosť je zároveň nehmotná - presvetlená. Každá z postáv zobrazuje svoje vlastné gesto, pohyb, ktorý ich spája a vyjadruje ich život, a to všetko je vpísané do dokonalého kruhu. Anjeli držia v ruke tenké barly - znamenia moci. Sklonená barla pravého anjela ukazuje na úpätie hory, vzpriamenejšia barla prostredného anjela smeruje k stromu a zvislo stojaca barla ľavého anjela nadväzuje na priamky architektúry. Barla každého anjela tak ukazuje na jeho znamenie.

Celej scéne dominujú pohľady postáv, tichá sila, ktorá vyžaruje od jedného anjela k druhému. Anjel uprostred je zdrojom pohybu. Za ním sa nachádza strom, ktorého korene ako keby vyrastali zo zeme za oltárom. Predstavuje strom života a drevo kríža, na ktorom Kristus svojou smrťou vykúpil svet z hrie-

chu. Symbolizuje tiež dub z Mamry, pod ktorým boli anjeli prijatí praotcom Abrahámom.

Pohyb hláv a pohľady odhaľujú zmysel kompozície. Centrálna postava ako keby vystupovala z kompozície smerom k divákovi. Je oblečená ako Christos Pantokrator v tmavočervenej farbe - symbole lásky, bohatstva, kráľovskej dôstojnosti a v modrej farbe, ktorá predstavuje Božskú hĺbku a nepreniknuteľné Božstvo. Hlavu má naklonenú doprava a nemôže odtrhnúť svoj pohľad od anjela vpravo, čo znamená podriadenosť, spoločenstvo, ale aj darovanie samého Seba. On je Slovo, obraz Otca. Všetko, čo robí, robí v spojení s Otcem. Naopak, anjel sediaci

po ľavici sa prejavuje v stálosti. Je obrátený doprava a hľadá na kalich položený na stole. Z čistej bielej farby stola sa vyníma gesto ruky, ako keby chcela potvrdiť Synovu prosbu: „Tu som, pošli ma.“ Kalich je predobraz dobrovoľnej obeti Božieho Syna, dar Jeho života: „Vzdal sa hodnosti, vzal na seba podobu služobníka... ponížil sa a bol poslušný do smrti, a to až do

smrti na kríži“ (Fil 2, 7-8). Príťahuje k sebe pohyb rúk všetkých anjelov a naznačuje jednotu konania Trojice. Niektorí odborníci sa zhodujú v názore, že práve tento stôl s kalichom potvrdzuje eucharistický význam ikony.

Druhá postava pôsobí pokojne, ako keby „počúvala“ posolstvo, ktoré chce predať anjelovi sediacemu naproti. Jeho pohľad vyjadruje poriadok a modlitbu. Pravou rukou ako keby požehnával, čím potvrdzuje Christovu obeť. Cez jeho priehľadný plášť žiari modrá farba spodného odevu, ktorá symbolizuje nepreniknuteľné Božstvo.

Za postavou Otca sa týči stavba, ktorá má tvar chrámu. Nad strechou sa ako osamelý vrch hory objavuje miestnosť s jedným otvorom. Tento chrám pripomína Abrahámov príbytok, ale tiež Christove slová: „V dome môjho Otca je mnoho príbytkov; keby nebolo tak, či by som vám bol povedal: Idem vám pripraviť miesto?“ (Jn 14,2). Cesta, ktorá vedie do tohoto „Otcovho domu“, je sám Syn.

Naproti vidíme anjela, ktorý svojimi „pružnými“ obrysmi tela symbolizuje otvorenosť. Je to oživujúci Duch, ktorý je všade prítomný a všetko naplňujúci. Jeho spodný odev má svetlozelenú farbu, ktorá prechádza do priezračne zelenej. Je to farba Božstva a jarnej sviežosti, mladosti, plnosti životných síl. Vyjadruje to, že skrze neho dostáva každé stvorenie Božský život. Zvýrazňuje ho žiarivý ultramarín

(modrá farba), ktorý vytvára viacfarebné „napätie“ medzi modrým a tmavočerveným odevom stredného anjela. Zaleskne sa v zlatočervenom šate anjela po ľavej strane a stráca sa v slnku. Obrys hory je starodávny symbol všetkého vznešeného. Všetky významné udalosti prebiehali prá-

ve na hore, ako napríklad, keď Mojžiš prijal desky s prikázaniaми na hore Sinaj či Preobrazenie Pána na hore Tábor atď.

Modrá farba spája všetky tri postavy, čím je zrejme naznačená jednotu prirodzenosti všetkých hypostáz. Zároveň tým ikona dostáva nádych

kludnej a jasnej radosti.

Táto kompozícia sa stala symbolom a hlavnou myšlienkou ikony, ktorou je dialóg medzi Božskými Osobami. Tajomstvo sa vyjadruje prostredníctvom svetla, ktorého zdroj nie je viditeľný, svetla, ktoré je mäkké a diskrétné, rozširujúce sa po celej ploche a preniká Osobami aj vecami.

Zdroj:

Egon Sendler, Ikony Krista.
Lazarev Viktor Nikitič, Svět Andreje Rubleva
[https://sk.wikipedia.org/wiki/Ikona_Najsv%C3%A4teje%C5%A1ej_Trojice_\(Andrej_Rub%C4%BEov\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Ikona_Najsv%C3%A4teje%C5%A1ej_Trojice_(Andrej_Rub%C4%BEov))

Spracovala: Ľubomíra Kosová

1. Čo pre Vás znamenalo Bratstvo, keď ste v ňom začínali a čo Vám dalo do života?

V Bratstve pravoslávnej mládeže som od oficiálneho začiatku. Mal som 14 rokov, keď ma oslovili a zavolali medzi seba zakladatelia Bratstva na čele s o. Ivanom Biloruským. Predstavu v takom veku o živote má mladý človek rôznu a veľa záleží na jeho nasmerovaní a podchytení. Vstup do mládeže bol pre mňa tým správnym rozhodnutím.

Dodnes ďakujem Bohu, že mi do cesty postavil takú skvelú Bohom riadenú organizáciu, akou je BPM. Vďaka BPM som spoznal veľa skvelých ľudí, s ktorými sme spoločne spoznávali Boha a Jeho Cirkev a učili sa aplikovať vieru v každodennom živote. Bratstvo pre mňa znamenalo a dodnes znamená zoskupenie mladých nadšených ľudí rovnakého zmýšľania a rovnakého cieľa - pracovať spoločnými silami na slávu Božiu a svoje spasenie. BPM ma nasmerovalo v mojom živote na cestu duchovného našej Cirkvi. Práve Bratstvo zohralo hlavnú úlohu v tomto mojom rozhodnutí.

2. Máte nejakú obľúbenú spomienku alebo udalosť, ktorú ste zažili vďaka Bratstvu a rád na ňu spomínate dodnes?

Spomienok na krásne obdobie dospievania, mladosti, táborov v Ruskej Volo-vej, veselíc, športových akcií a... je veľmi veľa, vybrať jednu z nich je veľmi ťažké. Spomínam si však na jednu udalosť, ktorá sa týkala organizácie celosvetového stretnutia mládeže na Slovensku. Bol som študentom na PBF. Dostali sme úlohu, ktorú nám dal prezident BPM (o. Ivan) - nájsť vhodný termín a miesto pre toto podujatie v Prešove. Nájsť však voľný týždenný termín na seminári a fakulte počas školského roka bolo „nemožné“ u človeka, ale Boh chcel, aby sa to uskutočnilo, a tak zasiahol. Dodnes nikto nevie, ako sa v tomto školskom roku v študijnom programe našiel voľný týždeň medzi zápočtovým týždňom a skúškovým obdobím, a tak sme mohli splniť prezidentom nám danú úlohu. Toto celosvetové stretnutie sa mohlo uskutočniť vďaka tomuto „zázraku“ na Slovensku.

3. Čo je podľa Vás najdôležitejšie pre mládežníkov, ktorí sa venujú práci s mládežou?

V dnešnej „modernej, sietovej“ dobe je práca v Bratstve taká istá ako v hocijakej inej dobe - o nič ľahšia ani ťažia. Stále sú rôzne nároky kladené pred mladého

človeka, s ktorými sa nemusí vysporiadať sám, lebo má tu podanú pomocnú ruku BPM, ktorá je súčasťou Pravoslávnej cirkvi. Práca v mládeži je veľmi krásna, ale aj veľmi ťažká. Pracuje sa tu s Bohom a na svojom duchovnom raste, a to irituje nepriateľa Boha, ktorý takú prácu vie poriadne skomplikovať, zneprijemniť, až dokonca znechutiť.

Veľakrát zažívate sklamanie, či už z malej účasti alebo z pohľadu druhých „zlej“ organizácie na Vami pripravených akciách, čo veľakrát vyvoláva kritiku. Ste mladí ľudia, ktorí sa učíte pracovať a nie stále sa darí. O tom je život a to sa stáva aj dospelým a „skúseným“, len veľakrát si to nepriznávajú. Poučte sa z kritiky a nenechajte sa znechutiť. Milí mládežníci, dobre viete, že cesta do neba je tá najťažšia, aj práca v mládeži je tomu podobná. Neostáva nič len pracovať, pracovať a zase len...

4. Máte nejakú radu alebo krátke posolstvo pre dnešnú mládež?

BPM je veľmi úžasná organizácia, ktorá učí spoznávať sv. Pravoslávie. Milá mládež, chcete, aby z vás vyrástli ľudia, ktorí sa nebudú hanbiť v budúcnosti pozrieť do zrkadla a povedať si, že som prežil Bohom blahoslovený život? Ak áno, žite s pravoslávnu mládežou, ktorá vás nasmeruje na takýto Bohom požehnaný život. Bratstvo je tu pre vás a Bratstvo je o vás.

Ďakujem za oslovenie a prajem BPM veľa, veľa, veľa mládeže a vydarených akcií a časopisu Istina veľa čitateľov!

Christos posredi nas!

Prot. Boris Hrustič

Pravoslávna rodina

„Je dobré mať rodinu. Tajomstvo spočíva v tom, že v prvom rade nám nemajú chýbať peniaze, ale blízkosť a láska.“

„Všetky domáce problémy, napätie, hnev a podráždenosť pramenia z toho, že v dome absentuje - chýba duch modlitby a pokoja. Modlitba je najsilnejšia záštita, podpora a pomoc v našom živote.“

Archimandrita Andrej Konanos

„Bez modlitby žiadna výchova nie je možná... Keď deti zaspia, vtedy vstaň a pomodli sa za ne. Alebo ráno, keď ešte spia. Keď nevládzeš vstať, tak sa za ne pomodli poležiačky. Keď môžeš, poplač si, posmúť, popros, aby zanechali svoje zlé návyky. Keď je všetko v poriadku, povedz: Sláva Bohu! Keď sú problémy: Hospodine, pomôž!“

Prep. Serafim Sarovský

„Sobášime sa nielen preto, aby sme žili pospevujúc si, zaobstarali deti a dom. To nie. Hlavný zmysel je spoločne vojsť do Božieho Kráľovstva. To znamená, že som pripravený v hocaký okamih zaplatiť vyhovujúcu cenu, priniesť akúkoľvek obeť a preniesť akékoľvek ťažkosti v manželstve. Preto nemožno rozbíjať svoje manželstvo hneď pri prvých vzniknutých ťažkostiach, dokonca i keď pokračujú dlhšie, ale je potrebné ho chrániť... Vzájomný zväzok sa buduje a posilňuje na spoločnej púti manželov do Božieho Kráľovstva.“

Metropolita Afanasij Limasol'ský

„Milosrdenstvo musíme začať praktizovať hneď z domu, nie je potrebné hľadať dobré skutky inde. Previerka našej skutočnej dobroty sa odzrkadľuje v našom správaní k blízkym, najbližším členom rodiny. Dobrý človek je všade dobrý, no v prvom rade vo svojom dome a v rodine.“

„Vedzte, že nielen nadávky, preklínanie, no i malé rozhorčenie rodičov silne vplýva na ich deti. Keď sa rodičia kvôli nim pohoršovali, potom sa deti trápia celý život. Máme právo povedať len: Nech ťa spasí Hospodin, ochráni a pomôže ti. Verím ti, všetko sa podarí, som rád, že si prijal vlastné rozhodnutie, no mohol si sa so mnou

poradiť...“ Všetko v takomto pozitívnom duchu. Dieťa je nevinný anjel a keď má vybočenia kvôli zlej výchove, príčina je v nás. Hľadajte hriechy u seba a vykoreňte ich. Keď sa rodičia očisťujú, takisto sa očisťuje ich dieťa. Modlitba matky za deti odháňa od nich všetky nečisté sily – besy (opilstvo, fajčenie, blud atď.). Modlitba matky dokáže dostať dieťa dokonca z dna pekla. Plačte kvôli deťom, otcovia a matky, a nepreklínajte, Hospodin všetko zariadi!”

Prep. Paisij Svätohorec

„Akokoľvek skromný, malý by bol dom, v ktorom žijete, pre každého člena rodiny by mal byť najdrahším miestom na zemi. Má byť naplnený takou láskou, šťastím, že kdekoľvek by človek prebýval i hocikolko rokov, jeho srdce bude vždy priťahovať rodný dom. Vo všetkých skúškach a nešťastiach je rodný dom útočiskom pre dušu.“

Z denníka sv. cárovnej Alexandry

Spracovala: Eva Kahancová

Zobrať sa z lásky je nemožné

(pokračovanie)

Kým je pre nás človek cudzí, jediný, čo si na ňom vieme všimnúť, je jeho výzor. Našich najbližších nikdy nehodnotíme podľa ich zovňajšku. Hneď vidíme ich vnútrajšok. Prvý príznak toho, že niekoho ľúbime, je to, že prestávame si všímať jeho zovňajšok.

S tým, že v láske vzhľad nehrá žiadnu rolu, som sa prvýkrát stretol ešte na základnej. Raz som bol pozvaný na narodeninovú oslavu k spolužiakovi, ktorého som nepoznal až tak dobre, a preto som ešte nikdy uňho doma nebol. Bol som veľmi udivený, keď som uvidel jeho rodičov. Otec bol ozajstný krásavec a spolužiaková mama bola, podľa mojich vtedajších kritérií, veľmi nepekná, až škaredá – tučná, nízka a s plnými perami. Pozerajúc na nich som nevedel pochopiť, ako sa taký pekný muž mohol oženit s takou ženou. No dobre, keď si ju bral, bola krajšia, ale ako môže žiť s takou ženou teraz?! Až oveľa neskôr som pochopil, že keď miluješ, výzor už takmer nevidíš a nemá pre teba taký význam ako predtým.

Zovňajšok človeka je ako matné sklo. Z diaľky vidíš iba samotné sklo a to, čo sa nachádza za ním, nevidíš. Iba keď príliš k takému sklu, uvidíš, čo sa za ním nachádza, no samotné sklo už nevidíš.

Tretí príznak ozajstnej lásky je obetavosť. Skutočná láska je nemysliteľná bez obetavosti. Ale čo to vlastne je? Najprv mi však odpovedzte na takúto otázku: je samovražda sebaobetovanie? Vidím, že viacerí z vás s týmto tvrdením nesúhlasia. A máte pravdu, veď sebaobetovanie je vtedy, keď sa človek zrieka niečoho svojho, niekedy aj života, a čo je najdôležitejšie – pre niekoho druhého. A v prípade samovraždy, napríklad pre nešťastnú lásku, je prítomné niečo iné: „Ukážem všetkým,

ako veľmi trpím.“ Pri samovražde nie je starostlivosť o toho druhého, samovražda nikomu neprináša nič dobré, blízki obeť veľmi trpia. Samovražda sa robí kvôli sebe samému.

Teraz vám ukážem pár príkladov, aké môže byť sebaobetovanie. Niekedy je sebaobetovanie nejaký veľký a radikálny krok, rozhodnutie. Napríklad, moja manželka vyštudovala školu pre dirigentov cirkevného zboru. Po ukončení bola plná plánov a vízií, ako vytvoriť zbor. Keď sme začali slúžiť v Taldome, tieto plány sa pomaly začali uskutočňovať. No život išiel ďalej a nám sa narodilo prvé dieťa, potom druhé a tretie. A moja matuška stojí pred dilemou: buď sa na niekoľko rokov vzdá zboru, alebo treba hľadať iné riešenia, ktoré budú určite v neprospech detí. Samozrejme, vzdáva sa zboru, ale toto „samozrejme“ ju stojí veľmi veľa sebazaprenia. Vôbec nie je ľahké dať na druhé miesto to, čím si doteraz žil. Vôbec nie je jednoduché vidieť, ako niekto druhý zastáva tvoj post, robí chyby a ty s tým nemôžeš nič spraviť.

Toto je príklad zjavného sebaobetovania, zrieknutia sa svojho povolania. Ale obetavosť pozostáva skôr z maličkých prejavov našej obetavosti. Otec rodiny unavený z celého pracovného dňa sa teší domov, ako si oddýchne pri pozeraní zápasu. Prichádza domov a... „Miláčik, choď, prosím, kúpiť chlieb, kým vyprážam rybu. A vyneš smeti. A ešte zober Matka zo škôlky.“ Kým to všetko spraviš, zostane päť minút do konca zápasu! No ty musíš potlačiť hnev, zlosť a nespokojnosť. Aj vynechať polovicu zápasu a pritom sa nenahnevať je sebaobetovanie. A z takýchto každodenných „maličkostí“ pozostáva rodinný život.

A teraz, keď sme si už urobili jasno v terminológii a ja som sa vám pokúsil vysvetliť, čo rozumiem pod pojmom „láska“, pokúsim sa sformulovať definíciu lásky medzi mužom a ženou. Bude samozrejme jednostranná, neúplná, no aj tak je potrebné ju sformulovať. A teda, láska manželov – to je spojenie dvoch ľudí, ktoré sa rodí v manželstve a pestuje v priebehu 10 – 15 rokov spoločného života. Zapisujem definíciu na tabuľku:

Zobrať sa z lásky – je nemožné

zaľúbenosť

1. egoizmus
2. zaľúbenosť do nejakej vlastnosti
3. nestálosť citov

láska

1. večná
2. bezpodmienečná
3. obetavosť

Láska – spojenie dvoch ľudí, ktoré sa rodí v manželstve a pestuje v priebehu 10 – 15 rokov spoločného života.

O VĚČKA 2

SVADBA V KÁNE

SVADBA V KÁNE GALILEJSKEJ

Isus odišiel so svojimi učeníkmi na svadbu do Kány Galilejskej. Prišla tam aj jeho matka Mária. Ľudia sa tešili z pohľadu na krásny mladý pár, tancovali, ochutnávali lahodné jedlá a popíjali víno. V istej chvíli si Mária všimla, že medzi sluhami nastal rozruch. Čo sa deje? „Minulo sa víno,“ šepkali si. „Keby sa o tom hostia dozvedeli, ženích by bol zahanbený.“ Mária išla za Isusom a povedala: „Nemajú víno.“ Isus jej však odvetil: „Čo mňa a teba do toho, žena. Môj čas ešte neprišiel.“ Mária potom

odpovedala obsluhujúcim: „Urobte všetko, čo vám povie.“

Stálo tam šesť kamenných nádob. Isus im povedal: „Naplňte nádoby vodou!“ A naplnili ich až po okraj.

Potom im povedal: „Teraz načrite a zanezte starejšiemu!“ Starejší nevedel, že Isus urobil zázrak.

Keď ochutnal vodu, premenenú na víno, zavolał si ženícha a povedal mu: „To je ale milé prekvapenie! Väčšina ľudí podáva najprv dobré víno a horšie až potom, keď si hostia upili. Ty si nechal najlepšie víno na záver.“

Učeníci sa na seba usmiali. Vedeli, kto to spôsobil. Urobil to Isus v Káne Galilejskej ako prvé zo znamení. Zjavil svoju slávu. A jeho učeníci v Neho uverili.

Učíme sa cirkevnoslovanský jazyk (CYRILIKU)

Ch ch, X, x

Ch ch

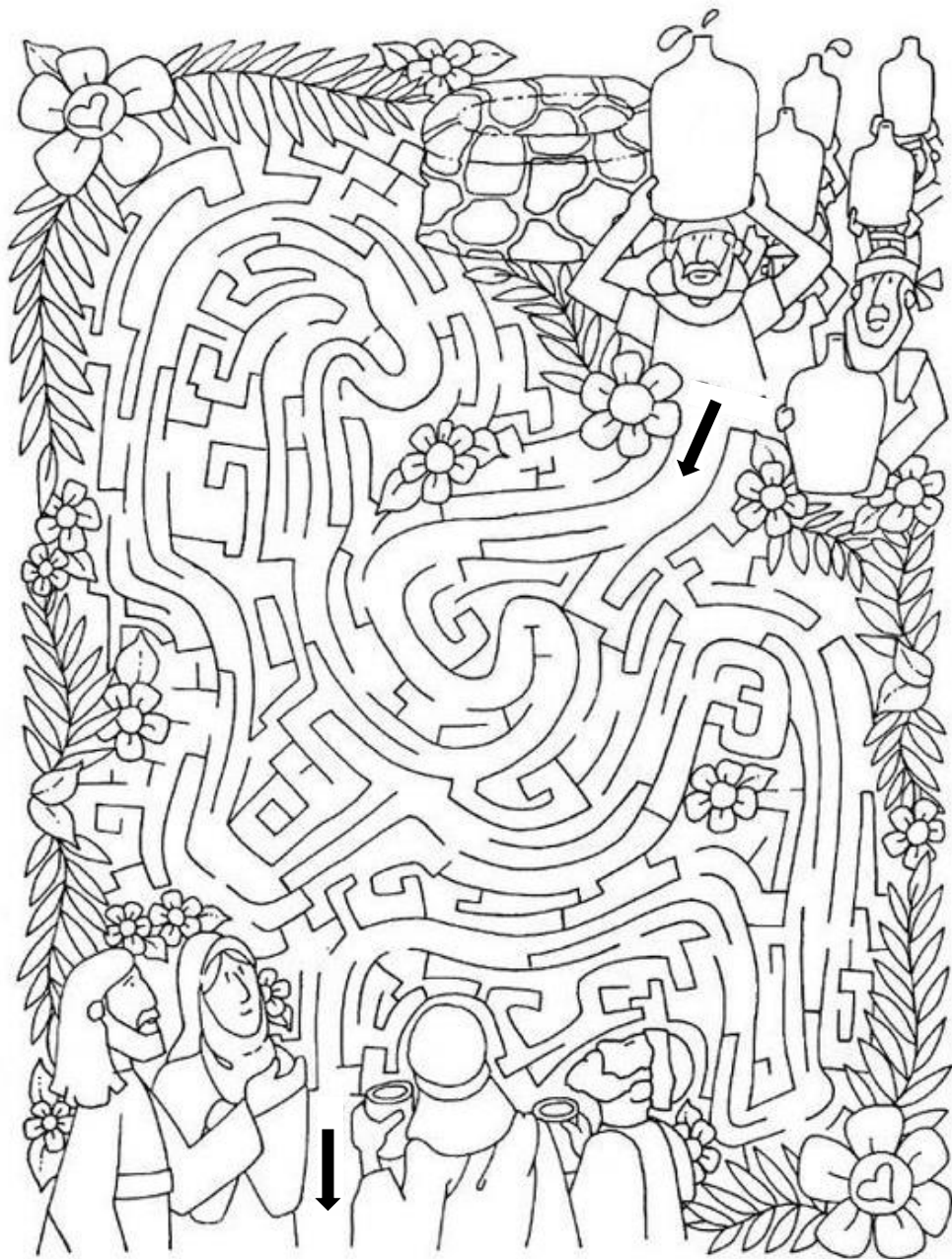
X x

SLOVNÍČEK

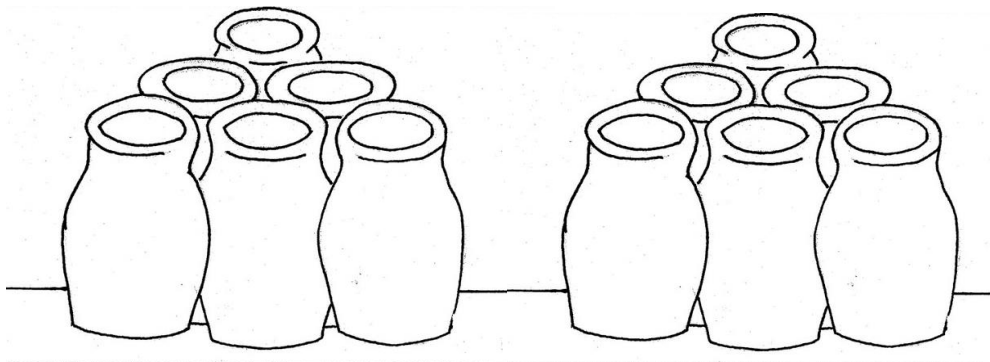
SLOVO	VÝSLOVNOSŤ	VÝZNAM
ХЛѢБНО́ЕЦЪ	chl'ibonósec	nádoba, v ktorej sa uschovávajú vopred posvätené sväté dary; nádoba na chlieb
ХЛѢ́БЪ	chl'íb	chlieb
ХОДА́ТАЙСТВО	chodátajstvo	ochrana, prosba, príhovor
ХРА́НИТЕЛЬ	chraníteľ	strážca, ochranca
ХРІ́СТІАНИНЪ	christiánin	kresťan
Хрї́сто́съ	Christós	pomazaný, meno Spasiteľa, Mesiáš

Úlohy pre škôlkarov

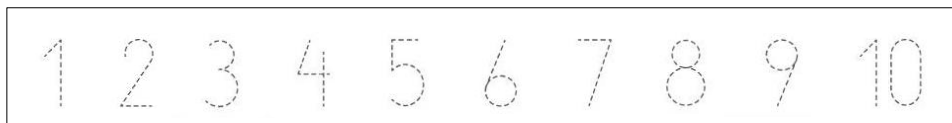
- Pomôž prisluhujúcim dostať sa k Isusovi. Prejdi bludisko.

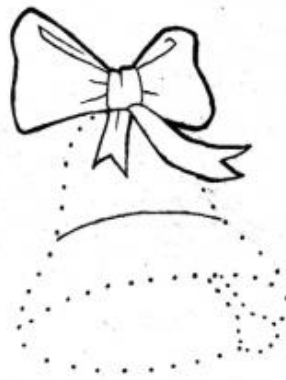
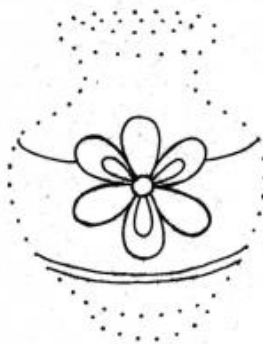
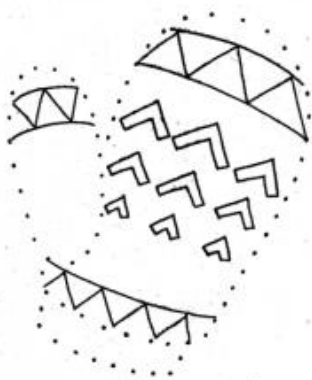
- Vyfarbi správne obrázok. V nádobách naľavo sa nachádza voda. V nádobách napravo sa nachádza voda premenená na víno.

- Precvič si písanie číslíc. Spočítaj počet nádob s vodou a správne číslo zakrúžkuj.

- Dokresli obrázky pomocou bodkovaných čiar. Obrázky pomenuj a povedz, na čo slúžia. Vyfarbi predmet, do ktorého môžeme naliať vodu alebo víno.

Úlohy pre školákov

➤ Prečítaj si text v kruhoch.

Usporiadaj vety v správnom poradí a čísla zapíš do nádob.

➤ Osemsmerovka.

SVADBA, HOSTINA,
ŽENÍCH, NEVESTA,
ISUS, MÁRIA, PÁN,
ZÁZRAK, NÁDEJ,
VÍNO, RÉVA, DAR,
BOH, LÁSKA, DÁVAŤ,
NÁDOBY, KÁNA,
VIERA, VODA, ŠEŠŤ.

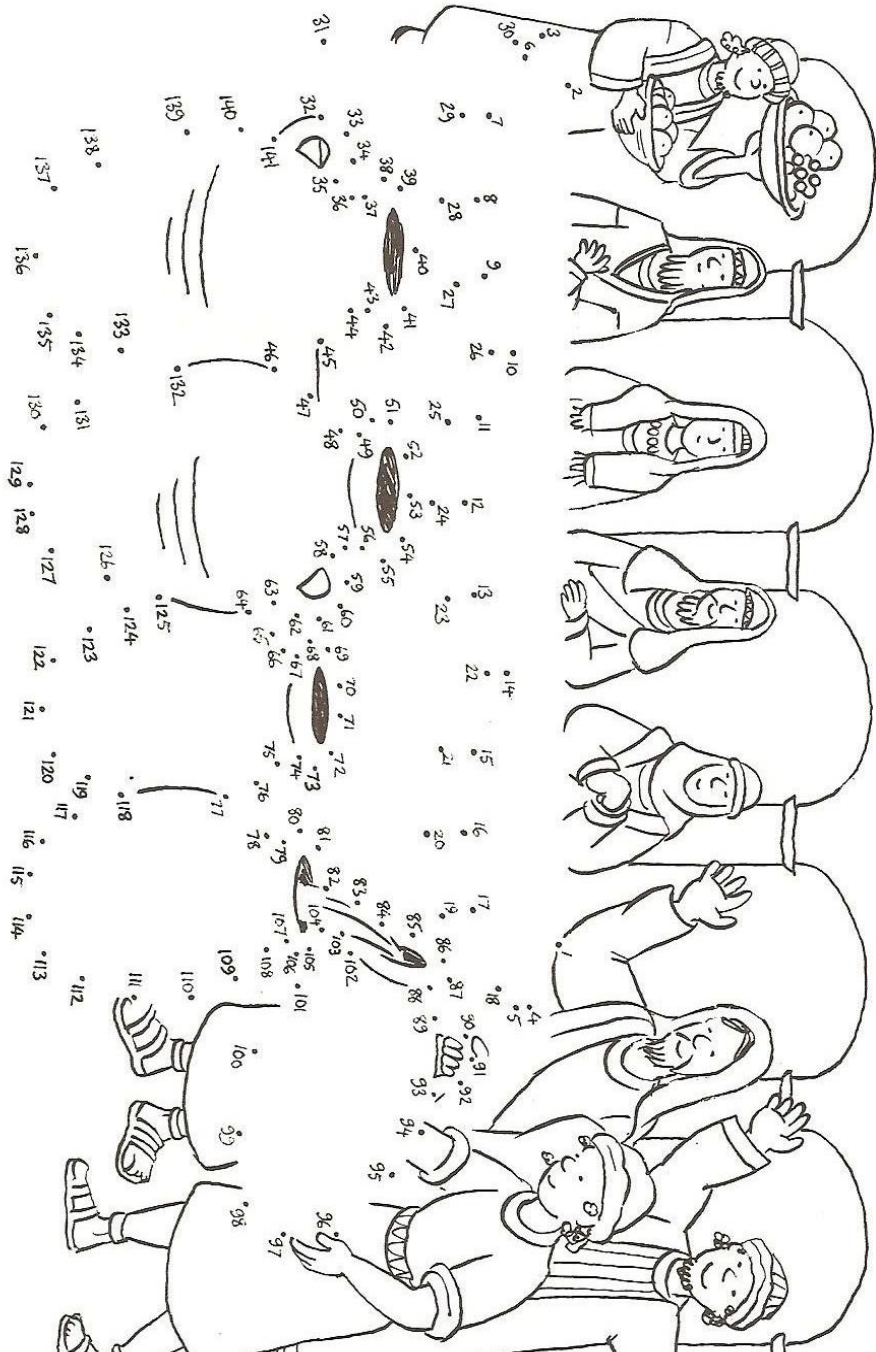
A	Y	O	B	A	A	R	E	I	V
T	B	R	I	N	Š	E	S	Ť	N
S	O	É	Z	I	Ť	A	V	Á	D
E	D	V	Á	T	L	Í	D	I	A
V	Á	A	Z	S	N	E	A	V	B
E	N	P	R	O	J	A	O	S	D
N	Á	A	A	H	K	D	U	A	A
N	D	N	K	S	A	S	M	B	V
U	Á	M	Á	R	I	A	Š	O	S
K	T	L	Ž	E	N	Í	C	H	U

Nech ti Boh dá rosu z neba a žirnú pôdu, hojnosť _____ !

Gn. 27:28

➤ Aký zázrak urobil Isus v Káne Galilejskej?

Odpoveď nájdeš v Biblii (Jn 2: 1-11).

NAŠA VIERA

Viera v Boha, večný život,
čistá viera našich predkov.
//: Viera večná, viera slávna,
viera naša pravoslávna ://

Vernosť Bohu v srdci planie,
láskou dušu naplňuje.
//: Viera večná, viera slávna,
viera naša pravoslávna ://

Pravoslávna viera večná,
je to viera nekonečná.
//: Viera večná, viera slávna,
viera naša pravoslávna ://

Viera slovanského ľudu
chráni svätosť milú Bohu.
//: Viera večná, viera slávna,
viera naša pravoslávna ://

Život večný pre každého
chudobného, bohatého.
//: Viera večná, viera slávna,
viera naša pravoslávna ://

Čistá duša zrie to svetlo,
veru lepšej viery nieto.
//: Viera večná, viera slávna,
viera naša pravoslávna ://

Pieseň sv. Nikolaja Srbského

Noty a nahrávku piesne nájdete na stránke:
pravoslavie.eu/pravoslavie-piesne/nasa-viera/

Slovenský text: Lenka Havajová,
Nadežda Sičáková

prpravila mátuška Natália

Dýchanie Ducha. Ešte raz o Filioque

20. storočie zadymené čmudom sekularizmu prinieslo „módu“ ospravedlňovať všetky reálne či domnelé búrky v dejinách mocenskými pretenziami. *Certe*¹, nikto netvrdí, že boj o moc nebol smutnou realitou. Je to však divanie sa jedným okom a počúvanie jedným uchom. Človek má dve oči a dve uši. Mocenské kontrapozície sú preto iba jednou polovičkou jablčka². Tú druhú polovicu sa pokúsime nahryznúť zúbkami filológie. Samo slovo je zázrak a skrýva v sebe viac odpovedí, než je otázok, ktoré sme schopní položiť.

Brká pisárov si pamätajú rok 809. Chrámové lavice v Achene (po francúzsky Aix-la-Chapelle) sa zapíňali pestrými kazulami³ kňazov. Cieľom miestnej synody bolo presadiť na franskom dvore liturgické užívanie interpolácie *Filioque* vo vyznaní viery. Pápežovi Levovi III. sa niekedy vyčíta, že „hral na dve strany“, pretože korunoval Karola Veľkého za cisára Západu, čím rozhneval Grékov. Pokiaľ však išlo o vieru, prešlo sotva deväť rokov, a pápež našiel v srdci silu vzoprieť sa tomu istému mužovi, ktorému v roku 800 položil na hlavu cisársku korunu. Tak aké zapredanie viery opojnému elixíru moci?

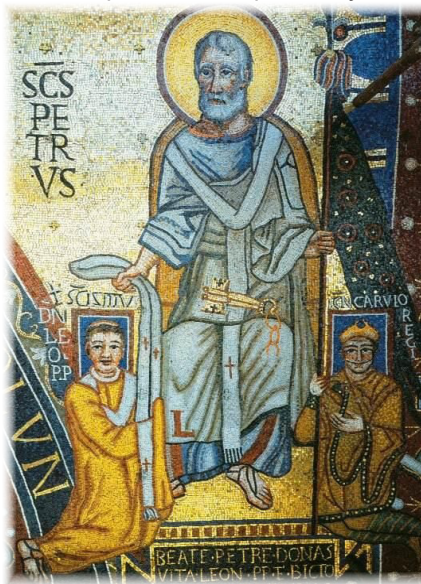
Patriarcha Ríma dal na znak jednomyselnosti s východnou Cirkvou vytesať bilingválny latinsko-grécky text Kréda (samozrejme, bez *Filioque*!) na dve tabule, ktoré umiestnil k hrobu apoštola Petra. K posvätným slovám pripojil takúto inskripciu: „*Haec Leo posui amore et cautela orthodoxae fidei.*“ Tieto (tabule) umiestnil som (položil), (ja), Leo, z lásky a za účelom ochrany pravoslávnej (orthodoxnej) viery.

Nie je to hocikajáký nápis. Je to právny dokument! Prečo? Začiatok *haec* poukazuje na juridickú formuláciu *in haec verba*, týmito slovami. Je to synonymum latinského *verbatim*, doslovne (ľahko zapamätateľné podľa populárnej značky cédeček). Rétorický obrat *in haec verba* sa používa na precizovanie exaktného znenia textu v právnych sporoch, na vymedzenie doslovnej citácie (kto a čo vyriekol), aby sa súd

1 samozrejme, isteže

2 Tým, čo radi čítajú Písmo, bude prirovnanie k jablčku pripomínať rozprávanie o zakázanom ovoci z rajskeho stromu poznania. Keď rímske uši načúvali Biblii, neunikla im slovná hračka: *malum* (s dlhou slabikou mā-) značí ovocie jablone, ale *malum* (s krátkym ma-) sa prekladá ako zlo, nešťastie. Porovnajme slovenské babka a bábka. Dĺžka je múr deliaci oba významy. Eva jedla *malum*, čo sa dá preložiť aj ako jablko, aj ako zlo. Akt fyzickej konzumácie zla napravil Christos v Eucharistii, keď nám dáva za pokrm dokonalé Dobro – Seba.

3 Kazula je západná obdoba byzantského felónu, ornát. Názov dostala podľa slova casula, čiže malý domček, chýža. Kazula uzamyká ľudské telo akoby v chalúpke.

mohol dopátrať pravdy.

Aj slovo *cautela* (od *caveo* = maj sa na pozore) patrilo do slovníka právnikov v tógach. *Cautela* signifikuje bezpečnostné opatrenie. Ak čítame medzi riadkami, tak *cautela orthodoxae fidei* = s cieľom prevencie ortodoxnej viery (pred jej porušením)! Pápež akoby tušil, že bomba, ktorú (verbálne) zneškodnil, jedného dňa aj tak vybuchne...

Sloveso *amare* (milovať) má pôvod v starom indoeurópskom koreni, ktorý označuje lásku k matke. Viera je naša matka, ktorá nás vyživuje (aj vo feminíne⁴ alma cítiť ten starobyľý koreň *ma-ter*, mamka živiteľka). Nie my meníme matku (vieru živiteľku kŕmiacu dušu mliekom Pravdy) na svoj obraz, ale viera mení nás.

Svätý pápež použil jazyk práva (vo svojej dobe všeobecne známy), aby ním zmietol zo stola mudrovanie nemúdrych. Frankovia však na obhajobu svojho dodatku ďalej plynuli pergamenom, ba čo viac, neváhali „opravovať“ svätootcovské texty, odvolávajú sa na aktá snemu v Tolede z roku 589.⁵ V duchu hesla „pod lampou býva najväčšia tma“ si posvietme na latinský rukopis štyroch kníh Dialógov pápeža Gregora Veľkého (Dvojeslova). Pochádza z 10. storočia a je písaný karolínskou minuskulou⁶. Internetová digitalizácia odhalila, že vsuvku „od Syna“ do knihy dopísala a posteriori⁷ cudzia ruka pisárovho súčasníka.

Sloveso *procedere* neznamená „mať pôvod“. Na to sa často zabúda. Etymologicky (*pro* + *cedo*) indikuje pohyb. Schádzanie smerom nadol (ako po schodoch). Vezmime si na pomoc slovenské substantíva procesia a proces. Priebeh v pohybe, ktorý má vstup a výstup. *Veteres*⁸ múdro preložili túto časť gréckej pôvodiny, aby podčiarkli pravdu, podľa ktorej Duch Svätý zostupuje z Otca na Syna – a vďaka tomu na celé stvorenie, inkluzívne i na človeka (na Syna nie je to isté, ako zo Syna či od Syna⁹). Nie nadarmo má latinčina slovesný charakter. V slovesách je hnací motor vety, dynamika života.

4 tvare ženského rodu

5 Konvertiti z ariánstva s barbarskou krvou v žilách už nevedeli dobre po latinsky. Mnohé z odtieňov rímskej „jazykovej dúhy“ boli ich ústam, včera ešte pohanským, cudzie. Bývalí ariáni si priali zdôrazniť rovnosť Otca a Syna. Žiadalo sa im vyjadriť, že *Christos* má Ducha Otca, preto do koncilových dokumentov napísali, že Duch prebýva v Synovi, citujúc pritom svätého Gregora Dvojeslova. Sloveso prebývať (*habitare*) však z neskorších odpisov vypadlo. A to bol kameň úrazu. Vizigótsky kráľ a konvertita z ariánstva Reccaredus preto zaslal do Konštantínopolu vysvetľujúci list, v ktorom sa zaväzuje, že vyznanie viery sa v jeho ríši bude spievať podľa východného vzoru, ergo bez dodatku.

6 V manuskripte katalogizovanom pod signatúrou *Egerton MS 3089* prosí o modlitby jeho autor, akýsi diakon Gaufredus.

7 Dodatočne, na základe novej praxe. V pôvodnom texte čítame: „*Cum enim constet quia Paracletus Spiritus ex Patre semper procedat*.“ Jasne je však stanovené, že Duch Utešiteľ od Otca navždy (večne) schádza (vychádza). Nad slovo *procedat* niekto kostrbato dopísal „*et (ex) Filio*“.

8 naši predchodcovia, starejší, dávni otcovia

9 Správna formulácia by mohla znieť: Duch Svätý *ex Patre ad Filium procedit*, zostupuje z Otca smerom k Synovi, na Syna (akuzatívna predložka *ad* ukazuje smer a zdôrazňuje monarchiu Otca v Trojici). Zaujímavé je, že túto formulu (*ad filium*) kladie byzantský uniat Manuel Kalekas do úst svätému Bazilovi Veľkému, a to – paradoxne – v polemickom traktáte, v ktorom sa tento „gréckokatolícky“ patriarcha usiluje obhájiť legitimitu *Filioque*.

Jeden príklad za všetky: ak dieťa zdedí od rodičov veľký majetok, povedzme firmu, či majetok to je? Dieťa je vlastníkom firmy, ale firma sama nemá pôvod v dieťati. Dieťa ju nezaložilo. Podnik vzišiel spod pracovných rúk otca. Proces prebieha zhora nadol (presne v duchu slovesa *procedere*). Samozrejme, som si *in plenitudine*¹⁰ vedomá toho, že naše profánne analógie nereflektujú Divinitu¹¹, ktorú nemôžeme pochopiť. Slnko Božej múdrosti spáli ľudské oči. Pochopiť Boha by znamenalo „ísť Bohu až pod kožu“, dostať sa na jeho „level“. Potom by už pre nás nebol mystériom.

Dnes si už neuvedomujeme, že aktá koncilov mali legislatívnu validitu. Boli zákonmi štátu. Aj dnes, ak treba zákon novelizovať, má sa dodržať postup *de lege lata*¹². Nemôžeme do litery zákona čokoľvek dopísať. Ak by sa Východ a Západ na ekumenickom koncile spoločne uzniesli, že v stáročia premodlenom texte niečo absentuje a treba ho rektifikovať (už samo osebe to znie absurdne, akoby Krédo bolo neúplné), bol by to jediný legálny postup.

V pápežskej historiografii sa kreuje pohľad, podľa ktorého celý Západ doplnenie bezvýhradne prijímal, iba Gréci reptali. Nie je to tak. Novotu franského dvora v galikánskej (francúzskej) liturgii neakceptovali až do polovice 13. storočia. Hlasy volajúcich na púšti sa na Západe objavovali stále, no zdravé ratolesti zahlušila burina väčšiny. Pruský cestovateľ Adam Zoernikav bol odchovancom protestantizmu. Po návšteve svätých miest Ruska prijal Pravoslávie a v roku 1774 vydal excelentný latinský traktát o vychádzaní Svätého Ducha iba z Otca. Áno, *Filioque* pôsobí nepatrne. Ako jediná výhybka na železnici však dokáže presmerovať vlak cirkevných dejín na odlišnú koľaj.

Spracovala: Mgr. Lucia Laudoniu, PhD.

Pramene:

Rukopis Egerton MS 3089. Dostupné v sekcii digitalizovaných dokumentov Britskej národnej knižnice: <http://www.bl.uk/manuscripts/Viewer.aspx?ref=egerton_ms_3089_fs001r>

Manuel Kalekas: *Manuelis Calecae viri doctissimi contra Graecorum errores libri quatuor*. (Štyri knihy najučenejšieho muža Manuela Kaleka proti omylom Grékov). Vydanie Ingolstadt, 1608

Zdroje:

Interpolazione del Filioque nel Dialoghi di san Gregorio Magno. Link: <<http://luceortodossamarcomannino.blogspot.com/2019/09/interpolazione-del-filioque-nei.html>>

Il sinodo di Toledo e il Filioque. Storia della Chiesa. Link: <<https://luceortodossamarcomannino.blogspot.com/2016/06/il-sinodo-di-toledo-e-il-filioque.html>>

¹⁰ v plnosti

¹¹ Božstvo

¹² podľa platných právnych noriem

Svätý a apoštolom rovný Nikolaj, arcibiskup japonský 3. február / 16. február

Svätiteľ Nikolaj (Kasatkin), apoštolom rovný, sa narodil 1. augusta 1836 v dedine Berjoza v rodine Dimitrija Ivanoviča. Po narodení dostal meno Ján podľa svätého Jána Krstiteľa. Nehľadiac na veľkú núdzu a biedu bol chlapec Ján daný do učenia do Belskej duchovnej školy a potom navštevoval aj smolenský seminár. Roku 1856 výborne ukončil seminárne učilište a ako prvý žiak bol na štátne náklady vyslaný na petrohradskú Duchovnú akadémiu, kde sa učil od roku 1857 až do roku 1860. V akadémii si povšimol oznámenie, ktoré vyzývalo absolventov na misiu do Japonska, na miesto predstaveného Chrámu Vzkriesenia Pána. V deň, keď Nikolaj zbadal túto výzvu, sa rozhodol na vsenočné bdení, že musí prijať mníšstvo a odísť do Japonska. Od rektora akadémie biskupa Nektária (Nadeždina) k tomu dostal jeho požehnanie.

23. júna 1860 bol Nikolaj postrihnutý na mnicha s menom svätiteľa Nikolaja Myrlykijského a 30. júna bol rukopoložený na jeromonacha. Mníšsky postrih učinil rektor akadémie biskup Nektárjiz. Zimu 1860 - 1861 prečkal mních Nikolaj v Nikolajevsku na Amure, kde sa stretol so svätiteľom Inokentijom (Veniaminovem), ktorý mu požehnal a poradil, aby sa hneď začal učiť japonský jazyk. Keď videl, akú mal biednu mníšsku rjasu, kúpil mu dobrý zamat a sám mu z neho vystrihol látku a z nej nechal ušit' vhodný odev. Taktiež mu venoval svoj náhradný kňazský náprsný kríž.

2. júla 1861 jeromonach Nikolaj priplával do japonského prístavu Hakodate. V podmienkach občianskej vojny, útokov na cudzincov a prísneho zákazu kresťanstva sa

mladý kazateľ Božieho slova s horlivosťou sebe vlastnou oddal učeniu japonského jazyka, japonskej histórie, jeho kultúry a náboženstva (budhizmu, šintoizmu a konfucianizmu). Prvým Japoncom, ktorého Nikolaj obrátil na pravoslávnu vieru, bol Takuma Savabe, bývalý samuraj, šintoistický kňaz a vynikajúci šermiar. Sám Takuma Savabe sa najprv stretol s Nikolajom tak, že raz v noci roku 1865, súc ozbrojený mečom, sa vkradol do domu, kde jeromonach Nikolaj prebýval, aby ho zabil. Pred tým, než tak urobil, Nikolajovi oznámil, že kresťanstvo je zlá viera a samotný jeromonach nie je nič iné ako špión. Nikolaj sa ho vtedy pohotovo spýtal, či pozná dobre kresťanstvo, aby takto mohol súdiť. Chrabrosť, odvaha a nebojácnosť svätého Nikolaja tak mocne zapôsobili na Savabeho, že súhlasil s tým, že si najprv vypočuje slová pravoslávneho kňaza o jeho viere. To na neho zapôsobil natol'ko, že nielenže prijal krst, ale nakoniec sa sám stal mníchom a kňazom.

Šírenie blahej evanjeliovej zvesti pokračovalo a bolo natol'ko úspešné, že Nikolaj mohol odísť do Tokia, hlavného mesta Japonska, kde čoskoro vybudoval svoje misijné sídlo. Okolo roku 1875 fungovali pri misii už štyri duchovné školy. V Hakodate ďalšie dve. Misia začala vydávať časopis Cirkevný vestník, bolo potvrdených 4115 miestnych kresťanov, založených veľa cirkevných obcí, ktoré žili aktívnym životom. Archimandrita Nikolaj sa obrátil na Posvätnú synodu s prosbou, aby k mladej japonskej Cirkvi vyslali biskupa, a ako odpoveďou bol k tejto službe vybraný a ustanovený sám Nikolaj. V rokoch 1879 - 1880 navštívil Petrohrad, Mo-

skvu, Kazaň, Kyjev a Odesu, a zhromažďoval dobrovoľné dary na stavbu katedrálneho chrámu v Tokiu. Pri aktívnej podpore z Ruska bol tento katedrálny chrám nakoniec 8. marca 1891 vysvätený, a stal sa jednou z významných stavieb japonského hlavného mesta. Biskup Nikolaj staval svoju prekladateľskú činnosť ako hlavný kameň svojej misie. Už v Hakodate začal s prekladom Nového Zákona, pričom vychádzal z gréckeho, latinského, slovanského, ruského, čínskeho a anglického prekladu textov Svätého Písma a tiež z výkladov svätého Jána Zlatoústeho. Pokračoval vo svojej práci v Tokiu, preložil Oktoich (Osmohlasník), Kvetnú a Pöstnu Triod', všetky Evanjeľiá a časti Starého Zákona, ktoré sú potrebné pre ročný kruh bohoslužieb.

Vytváral pravoslávny preklad s veľkou starostlivosťou a húževnatosťou, keď nad ním strávil každý deň až štyri hodiny. V rokoch 1904 - 1905 sa začala rusko-japonská vojna a vладыka Nikolaj ako jediný z ruských poddaných zostal so zverenou mu pastvou v Japonsku, kde sa stal a organizoval pomoc ruským vojenským zajatcom, ktorých bolo až 73 000. V Japonsku sa stal známym po celej krajine a mnohými bol uctievaný ako svätec. 24. marca 1906 bol svätiteľ Nikolaj ustanovený do hodnosti arcibiskupa tokijského a celého Japonska. Na pamiatku vладыku bola v jeho vlasti založená škola, na ktorú zaslal 200 cárskych rubľov na jej zriadenie a od roku 1902 potom rovnakú sumu posielal už každoročne. Taktiež sa stal čestným členom Spolku pomoci, potrebným žiakom Belskej duchovnej školy a vždy podľa potreby zasielal pre nich peňažné dary. Arcibiskup Nikolaj zosnul 3. februára 1912. Jeho pohreb prebehol za veľkej účasti japonského ľudu. Zanechal po sebe jeden vybudovaný ka-

tedrálny chrám, osem veľkých chrámov, 175 chrámov menších spolu s 276 cirkevnými obcami, jedného arcibiskupa, jedného biskupa, 34 kňazov, 8 diaconov, 115 katechizátorov a 34 110 pravoslávnych veriacich v Japonsku. Takto založil a utvrdil pevný základ Japonskej pravoslávnej cirkvi. Sväté ostat-

ky Nikolaja boli uložené do zeme 9. februára 1912 na cintoríne Yanaka (Yanaka Reien), na jednom z najvýznamnejších cintorínov hlavného mesta Japonska. Nakoniec bol Ruskou pravoslávnu cirkvou kanonizovaný v zástupe svätých 10. apríla 1970. Veľkého pastiera ctíli nielen pravoslávni, ale doslova celé Japonsko ho poznalo a malo v úcte. Keď po 58-rokoch od jeho zosnutia, v čase jeho kanonizácie chceli preniesť veriaci jeho sväté ostatky do katedrálneho chrámu, nedostali k tomu súhlas so slovami: svätý Nikolaj náleží všetkému japonskému národu, bez ohľadu na vyznanie, a jeho pozostatky musia preto zostať a prebývať na národnom cintoríne. Takto sa ostatky apoštolom rovného Nikolaja nachádzajú a spočívajú až do dnešných dní práve na cintoríne Yanaka, a nie inde. V každom chráme v rámci Japonskej pravoslávnej cirkvi sa počas každej Liturgie spieva tropár Nikolajovi a v závere Liturgie sa vždy spomína jeho meno; v každom chráme je ikona alebo freska tohto ochrancu japonskej krajiny. Ako misionára ho uctieujú aj v mnohých ďalších krajinách sveta. V Kórei spomínajú na misionársku pomoc a možnosť učenia kórejských pravoslávnych pastierov v Tokijskom duchovnom seminári ešte pod jeho dohľadom. Na všetkých svetadieloch je svätiteľ Nikolaj uctievaný pre svoju plodotvornú prácu na vinici Christovej.

Zdroj: <https://zivotysvatych.blogspot.com/>
Spracovala: Zuzana Sadilková

Na polícii nám povedali: „Vitajte!“

Pred 18 rokmi som sa zoznámila s veľmi dobrým mužom - Holanďanom. Prežili sme krátky, dvojtýždňový románik na Slovensku, a potom som sa musela vrátiť domov do Sankt Peterburgu. Pred rozlúčkou sme sa dohodli, že sa vezmeme a zosobášime sa práve v ruskej pravoslávnej cirkvi. Môj vyvolený bol tiež veriaci - katolík. Bol prvý, s kým som mohla otvorene hovoriť o viere, keďže som produktom sovietskej výchovy. Sama som bola pokrstená, keď som mala 26 rokov, no odhliadnuc od toho som aj tak nič o Pravosláví nevedela (o obradoch, modlitbách, svätých,...). O tom, ako sa sobášia, som tiež nevedela nič.

Keď som sa vrátila domov, pochopila som: aby sa nám všetko podarilo, musíme sa len modliť. Aj keď som nevedela, ako a komu sa mám modliť. Priamym krokom som šla do Chrámu Smolenskej ikony Božej Matky na Smolenskom cintoríne v Peterburgu.

Prečo? Pretože, keď som bola malá (nemala som ešte ani 7 rokov), žili sme na Vasilievskom ostrove, neďaleko Smolenského cintorína, a môj otec, ktorý bol tajne veriaci (vdaka svojej babke-šľachtickej, ktorá žila ešte v období pred revolúciou), v 70-tych rokoch minulého storočia ma niekoľkokrát vzal so sebou do tejto cirkvi. Samotné návštevy chrámu som si veľmi nepamätala, no v duši som tvrdo verila, že zosobášiť by sme sa mali presne tam. O tom, že svätá Xénia Peterburgská pomáha pri rodinných problémoch, som nemala ani najmenšej potuchy.

Keď som prišla do cirkvi, neslúžilo sa tam, no povedali mi, že

služba je práve v malej časovni svätej blaženej Xénie Peterburskej. Šla som tam. Vtedy sa ešte dalo pokojne vojsť dovnútra počas molebna (teraz je tam nesmierne dlhý rad!) a pomodliť sa. Bola to moja prvá skúsenosť s modlitbou.

Začala som takmer každý deň chodiť do časovne a modliť sa tam. Veľmi mi to pomohlo v ťažkej chvíli môjho života, keď som bola odlúčená s milovaným človekom a nevedela som, ako sa bude ďalej vyvíjať moja budúcnosť! Ved' sme sa poznali len dva týždne, mesiac a pol sme neboli v telefonickom kontakte, len fax, aj to iba z času na čas. Čo bolo potrebné robiť ďalej, nebolo veľmi jasné.

A pozrime, ako sa to všetko vyvinulo: v jeden moment z časovne vyšiel báťuška, otec Alexander Lesiuis (doteraz sa za neho skoro každý deň modlím!) a vysvetlil mi, ako a kde mám podať žiadosť na sobáš s katolíkom. Potom, keď sa môj budúci manžel prišiel zoznámiť s mojimi rodičmi, si predstavený Smolenského chrámu vypočul náš príbeh a blahoslovil otca Alexandra, aby nás zosobáčil, aj keď sme ešte oficiálne (úradne) zosobášení neboli (aby sa v Sovietskom zväze mohli sobášiť s cudzincom, bolo potrebné prekonať nesmiernu byrokraciu).

Po sobáši (29. apríla 1996) som sa 30. apríla presťahovala do Holandska. V Holandsku tiež neboli žiadne problémy s úradným sobášom ani trvalým pobytom, aj keď nás všetci známi strašili rôznymi historkami o tom, ako polícia všetkých podozrieva z fiktívnych sobášov, osobitne každého vypočúva, posieľa späť do svojej vlasti a pod. V našom prípade o tom nebolo ani chýru! Na polícii nám povedali: „Vitajte!“ a dali nám povolenie na úradný sobáš a trvalý pobyt.

Počas svadobného obradu sme, ako je zvykom, sľúbili, že budeme vychovávať naše deti v pravoslávnej viere. Teraz má náš syn Sergej 15 rokov, pomáha ako obsluha v Chráme svätého blahoverného kniežata Alexandra Nevského v Rotterdame. Predstaveným tohto chrámu je otec Grigorij Krasnocvetov, ktorý začína svoje kňazské slúženie v Cerkvi Smolenskej ikony Božej Matky na Smolenskom cintoríne! *Svätá blažená Xénia, pros Boha za nás!*

Anna Čallema, Holandsko

Z ruského originálu preložila a upravila Martina Paulinová

Zdroj: <https://pravoslavie.ru/62013.html>

O modlitbě s mnichy z hory Athos

Hora Athos je přes tisíc let centrem mnišského života a duchovními plícemi řeckého, ruského, balkánského i arabského pravoslavného křesťanství. Je to místo, kde se po staletí pěstuje modlitba srdce, kterou proslavila především Uprímná vyprávění poutníka svému duchovnímu otci a Filokalie. V této drobné knížce dostává slovo osm duchovních mistrů 20. a 21. století z Řecka, Rumunska a Libanonu: Josef Hesychasta, Efrém Katunakijsky, Paisij z hory Athos, Porfyr, Izák Libanonsky, Petroniu Rumunsky, Basil a Tichon ze Stavronikity. Jejich výroky o modlitbě a duchovním životě oslovují dnešní čtenáře přímostí, překvapivou úsečností a praktickou moudrostití.

Autor: Gerald Durrell

Jazyk: český

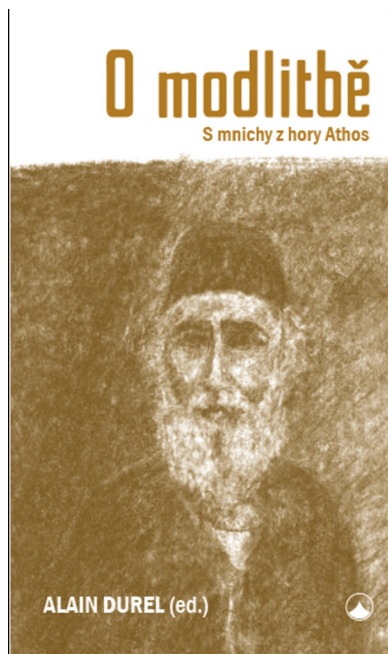
Vydavatelství: Karmelitánske

Rok vydania: 2019

Väzba: brožovaná

Počet strán: 112

Cena: 5-7 €

Modlitby

Modlitba za zbavenie rodinných nezhôd, problémov (k mučeníkom a vyznávačom Hurijovi, Samonovi a Avivovi. Títo sv. mučeníci sú veľkí ochrancovia žien, ktoré bezdôvodne napádajú manželja, a ubližujú im)

Ó, preslávní Christovi mučeníci, Hurij, Samon a Aviv. K vám, rýchlym pomocníkom a horlivým modlitebníkom, sa my, chorí a nedôstojní, utiekame, a z celého srdca sa modlíme: vzhliadnite na nás, ktorí sme vinní z mnohých hriechoch, a každú chvíľu padáme do hriechu. Mýliacich sa napravte na správnu cestu, chorých uzdravte, smutných potešte. Pomôžte nám dodržať nepoškvrnenosť a čistotu, a tak, ako ste boli v dávnych časoch ochrancovia manželstva, ste nimi aj teraz. V láske a jednomy-

selnosti nás udržujte, a ochráňte nás každého zla a nešťastia. Ó, vyznávači všetkých pravoslávnych kresťanov, vy môžete veľa, ochráňte nás od nešťastia zlých ľudí, od napadnutia démonmi a od nečakanej smrti. Modlíme sa ku Najštedrejšiemu Pánovi, aby nám, svojim pokorným sluhom, dal veľkú a bohatú milosť. Nie sme dôstojní, aby sme našimi nečistými ústami vzývali veľkolepé meno nášho Tvorcu, a tak, buďte, vy, tými, ktorí sa za nás horlivo modlia. Preto sa ku vám modlíme a prosíme vás, aby ste za nás orodovali pred Pánom. Nech nás zbaví hladu, potupy, ohňa, meča, napadnutí inovercami, hádok, nepríjemností v rodine a s blíznymi, smrteľnej rany a všetkého zlého, čo ničí dušu aj telo. Christovi mučeníci, vyproste nám svojimi modlitbami veľa milosti a blahodäte, aby sme tento dočasný život prežili čestne a horlivo, aby sme aj vďaka vašim modlitbám zosnuli bez potupy, aby sme so všetkými svätými mohli stáť po pravici Spravodlivého Pána Sudcu, a aby sme Ho mohli neprestajne velebiť s Otcom a Svätým Duchom až na večné veky. Amen.

Modlitba za dobré vzťahy v rodine medzi manželmi (k mučeníkom Adriánovi a Natálii)

Ó, svätá dvojica, svätí Christovi mučeníci, blažení manželia, Adrián a Natália. Vypočujte nás, ktorí sa ku vám so slzami modlíme, a pošlite nám všetko, čo prospíše našim dušiam a telám. Modlite sa ku Christovi Pánovi, aby sa nad nami zľutoval a naplnil nás svojím milosrdenstvom, nech nezahynieme pre naše hriechy. Jej, svätí mučeníci, prijmite naše modlitby a pomocou vášho orodovania nás zbavte hladu, zemetrasenia, potopy, ohňa, meča, napadnutia inovercami, medziosobných nezhôd, predčasnej a nečakanej smrti, všetkých nešťastí a biedy, smútku a chorôb, aby sme boli vďaka vašim modlitbám a orodovaniu pevní vo viere, velebili nášho Pána Isusa Christa, ktorému patrí celá sláva, česť a poklona s Jeho všemohúcim Otcom a Svätým Duchom až na večné veky. Amen.

(Namiesto „medziosobných nezhôd“ sa môžeme modliť: „hádko, nepríjemností v rodine, s bratmi a sestrami vo viere“, alebo „hádko, nepríjemností v rodine a s blíznymi“)

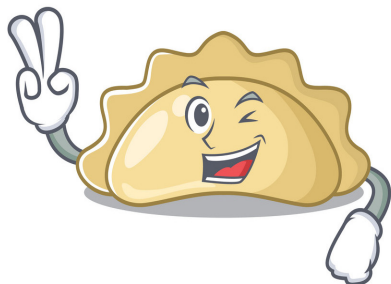

Rýchla pórová polievka

Suroviny. 1 väčší pór, 1 mrkva, 5 stredne veľkých zemiakov, cibuľa, petržlenová vňať, olivový olej, soľ, vegeta, červená paprika, čierne korenie, kukuričný/zemiakový škrob

Postup: Pór očistíme, dôkladne umyjeme a nakrájame na kolieska. Cibuľku nasekáme nadrobno, zľahka ju orestujeme na olivovom oleji, pridáme pór, orestujeme do zmäknutia, osolíme, okoreníme a krátko povaríme vo vode. Po zmäknutí pridáme očistené a na kocky pokrúpané zemiaky, podľa potreby pridáme vodu a varíme na miernom plameni, kým zemiaky nezmäknú. Nakoniec zahustíme škrobom, pridáme petržlenovú vňať a podľa potreby dochutíme vegetou.

Pirohy s kyslou kapustou

Suroviny. Cesto: 3 hrnčeky polohrubej múky (môžeme zmiešať s hrubou múkou a trochou mletej pohánky), 1 hrnček vody, pol lyžičky soli, lyžička olivového oleja

Na plnku: pokrúpaná orestovaná kyslá kapusta na cibuľovom základe, na oleji

Postup. Zo surovín vypracujeme tuhšie cesto, ktoré na doske rozvaľkáme a povykrajujeme štvorčeky, ktoré plníme pripravenou kapustou a zlepíme. Pirohy uvaríme vo vriacej osolenej vode, po-

tom scedíme, osolíme a ochutíme osmaženou cibuľkou na oleji.

Pirohy môžeme plniť takisto zemiakmi či nasladko ľubovoľným džemom.

Plnené oplátky

Suroviny. 4 veľké tortové oplátky, 500 g mletých mandlí, kakao, malinová esencia, 500g cukru, šťava z polovičky citrónu

Postup. Do hrnca nasypeme cukor, prilejeme dva poháre vody, mleté mandle, šťavu z citróna a varíme, kým masa nezhuští. Náplň rozdelíme na tri časti. Jednu zafarbíme kakaom, druhú extraktom z malín, tretiu necháme nezafarbenú. Na oplátku dáme najprv kakaovú hmotu, prikryjeme ďalšou oplátkou, potom dáme malinovú náplň, znova prikryjeme oplátkou a nakoniec dáme nezafarbenú náplň a prikryjeme štvrtou oplátkou. Zatažíme a dáme odstáť na chladné miesto. Dobrú chuť!

Ľanové semeno

Ľanové semeno je lesklé, tmavohnedé zrníčko tvaru slzy, trochu väčšie ako sezam. Rastlina má malé modré kvety a patrí k tradičným slovenským plodinám. Využíva sa na výživu aj na technické účely. Ľanové semeno je potravina s vysokým obsahom biologicky aktívnych látok. Na ľudský organizmus má celú škálu pozitívnych účinkov. **Mnohé tieto účinky** dosiahne

už denná dávka 2-4 čajových lyžičiek mletého semena.

- prevencia a liečba aterosklerózy a ischemickej choroby srdca, rakoviny, zvýšeného krvného tlaku, cukrovky 2. typu
- podpora imunity
- liečba autoimunitných ochorení
- priaznivý vplyv na metabolizmus žlčových kyselín, na zdravie a hygienu hrubého čreva a udržanie probiotickej mikróflóry

Ako sa používa?

celé ľanové semeno - 2 PL celého ľanového semena nechajte pár hodín postáť v pohári vlažnej vody a potom počas dňa všetko vypite alebo po častiach pridajte do svojho jedla

-na posypanie šalátov, omáčok, kaší, cestovín, domáceho chleba

mleté semeno - do šalátov, sendvičov, kaší, jogurtu, polievok, omáčok...

-pri pečení do cesta: 2 PL mletého ľanu (+ 15 – 20 ml vody) nahradia 1 PL margarínu

-celé ľanové semeno môžete pomlieť na kávovom a makovom mlynčeku alebo na kuchynskom robote, uskladnite v sklenenom pohári na dverách chladničky

ľanový olej (za studena lisovaný) – dennú dávku alfa-linolénovej kyseliny zabezpečí ½- 1 ČL oleja

-ľanový olej kúpte iba v obchode, kde je uskladnený v chladničke – nesmie byť horký a nesmie mať nepríjemný zápach po rybách

-užívanie ľanového semena v terapeutických dávkach sa neodporúča bez konzultácie s lekárom pri týchto stavoch: nepriechodnosť čriev, akútnom zápale slepého čreva, pankreasu, pobrušnice, akútnej bolestivej hernii (pruh)

-tehotné ženy by mali uprednostniť konzumáciu ľanového oleja pred semenom

Zdroj: Miniencyklopédia prírodnej liečby, MUDr.Igor Bukovský, PhD.

OBSAH

Zo života mládeže.....	3
Študentské príspevky.....	6
Pýtate sa.....	7
Dielňa ikonopisca od A po Z.....	8
Rozhovor.....	10
Pravoslávna rodina.....	12
Detská stránka.....	15
Medzi Východom a Západom.....	23
Novodobí svätí.....	26
Súčasný zázrak.....	28
Recenzia a modlitby.....	30
Pôstny receptár.....	32
Liečba výživou.....	33

Obálka: Ikonopisecký kurz, Spišská N. Ves
Strana 2: Florbalový turnaj, Bardejov
Strana 35: Program na sv. Nikolaja, Praha

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Jana Gubová, Lucia Laudoniu, Eva Kahancová, Petra Kahancová, Jana Kapraľová, Ľubomíra Kosová, Martina Paulinová, Zuzana Sadilková, Natália Spišáková
 Šéfredaktorka: Zuzana Petrovajová

Korektúra: Jana Gubová

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Pokladník: Anton Sorokáč

Ročník XXV/2020. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK928330000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci.

Dátum vydania: január 2020

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

